

HUSLAB	PALVELUTUOTANTO, TYÖOHJE
	Sivu 1(2)
	Versio: 3.3.2020
	Laatija: Jenni Antikainen
PREANALYTIikka	Tarkastaja: T. Miikkulainen-Lahti 09.03.2020
Ulostenäytteet	Hyväksyjä: Merja Rautio 9.3.2020
Ulostenäyte bakteriologisiin tutkimuksiin	

Ulostenäyte bakteriologisiin tutkimuksiin

Tutkimuspyyntö

KL-nro/ tutk.nro	Lyhenne	Tutkimus	Näyteastia
3442	F –BaktVi1	F –Bakteeri, viljely 1	2 geelikuljetusputkea
21088*	F-BaktVIP	F –Bakteeri, viljely ja nukleiinihappo (kval)	1 eNAT-putki ja 1 geelikuljetusputki
3584	F –BaktVi3	F –Bakteeri, viljely 3	3 geelikuljetusputkea
2608	F –SalmVi	F –Salmonella, viljely	1 geelikuljetusputki
2620	F -ShigVi	F –Shigella, viljely	1 geelikuljetusputki
2989	F -YersVi	F –Yersinia, viljely	1 geelikuljetusputki
2021	F -CampVi	F –Kampylobakteeri, viljely	1 geelikuljetusputki
4374	F -AeroVi	F –Aeromonas, viljely	1 geelikuljetusputki
3997	F -PlesVi	F –Plesiomonas shigelloides, viljely	1 geelikuljetusputki
2094	F -VichVi	F –Kolera, viljely (Vibrio cholerae)	1 geelikuljetusputki
9236*	F -HiivaVi	F -Hiiva, viljely	1 geelikuljetusputki
9237*	F -ValtaVi	F –Valtafloora (ulosteen aerobinen valtakasvu)	1 geelikuljetusputki
9440*	F -EHECVTx	F –EHEC-viljely ja toksiinin osoitus	1 eNAT-putki ja 1 geelikuljetusputki
3952	F -HepyAg	F –Helicobacter pylori, antigeenin osoitus	1 ulostenäytepurkki
6314	-HepyNhO	Helicobacter pylori, nukleiinihappo (kval)	1 eNAT-putki
6141	F -CldTNhO	F –Clostridium difficile, toksiinigeeni, nukleiinihappo (kval)	1 ulostenäytepurkki

* HUSLABissa käytössä oleva tutkimusnumero

Näytepyynnöstä tulee ilmetä potilastietojen lisäksi näytteenottoaika ja mahdollinen ulkomaanmatka tai yhteys epidemiaan

Näytteenotto

Viljelynäytteeksi poimitaan näytetikulla tuoreesta ulosteesta mahdollisimman verisiä tai limaisia kohtia. Näyte painetaan tikkuineen geelikuljetusputken geelin sisään. Tikkua ei saa katkaista.

Clostridium difficilen toksiinin nukleiinihapon ja Helikobakteeriantigeenin osoitusta varten näytettä otetaan kuljetuspurkkiin (ulostemääräksi riittää noin 1/2 purkin tilavuudesta).

F-BaktVIP: kts. potilasohjeesta tarkempi näytteenotto-ohje.

https://huslab.fi/ohjekirjan_liitteet/potilasohjeet/ulostenaytteet/ulostenayte_f_baktvip_ja_f_ehecvtx_tutkimusta_varten/index.html

eNAT-putkeen laitettava oikea näytemäärä on tärkeää tutkimuksen onnistumisen kannalta.

-HepyNhO: kts. potilasohjeesta tarkempi näytteenotto-ohje.

https://huslab.fi/ohjekirjan_liitteet/potilasohjeet/ulostenaytteet/ulosteen_helikobakteerinayte/index.html

eNAT-putkeen laitettava oikea näytemäärä on tärkeää tutkimuksen onnistumisen kannalta.

Näytteen säilytys ja lähetys

Näytteet säilytetään kuljetusta odottaessa jääkaapissa. Näytteet on saatava analysoivaan vuorokauden kuluessa näytteenotosta. Näytteet toimitetaan muovipussiin pakattuna laboratorioon.

Virhelähteet

- vanha näyte
- liian niukka näytemäärä
- antibioottihoito
- Helikobakteeriosoitustestien tulokseen saattavat vaikuttaa vismuttivalmisteet (mm. Tannopon, Pylorid ja De-Nol) ja protonipumpun inhibiittorit (mm. Lanzo, Losee, Nexium, Omeprazol, Pariet, Somac, Zolt). Tämän vuoksi niiden käyttöä tulisi välttää kaksi viikkoa ennen näytteen ottamista.

Bakteerien erittyminen voi olla ajoittaista, joten yhden näytteen perusteella negatiivinen tulos ei ole luotettava.

Tutkimukset

F –Bakteeri, viljely 1 (F -BaktVi1)

Bakteeriperäisen suolistoinfektion osoittaminen. Tutkitaan tavallisimmat ripulia aiheuttavat bakteerit: salmonella, shigella, kampylobakteeri ja yersinia.

F -Bakteeriviljely ja nukleiinihappo (kval) (F-BaktVIP)

Bakteeriperäisen suolistoinfektion osoittaminen. Tutkimukseen kuuluu ulostepatogeenien osoitus nukleiinihaponosoituksella sekä viljelymenetelmällä. Tutkimuksella voidaan osoittaa Salmonella, Shigella, Campylobacter ja Yersinia enterocolitica/pseudotuberculosis ja EHEC sekä muut ns. ripuli-E.coli-kannat.

F –Clostridium difficile, toksiinin nukleiinihapon osoitus (F-CldTNhO)

Mikrobilääkehoitoon liittyvän ripulin selvittely. Näytteestä osoitetaan toksiinia tuottavan Clostridium difficile.

F –Bakteeri, viljely 3 (F -BaktVi3)

Elintarvikevälikkeisen ripuliepidemiaepäilyn selvityksessä käytettävä tutkimus varsinkin F-BaktVIP-tutkimuksen jäädessä negatiiviseksi. Epidemiaepäilyssä riittää 3-5 edustavan potilasnäytteen tutkiminen.

Yksittäisiä ulosteen bakteeriviljelytutkimuksia (esim. Salmonella) voidaan pyytää lähinnä kantajuuden seurannassa ja epidemian selvittelyssä.

F -Valtafloora (ulosteen aerobinen valtakasvu) -tutkimus on tarkoitettu lähinnä immuunipuutteisten potilaiden ulosteen valtakasvun ja mikrobilääkeherkkyyden määrittämiseen.

F –Helikobakteeri, antigeenin osoitus (F –HepyAg) ja HepyNhO Helicobacter pylori, nukleiinihappo (kval)

Helicobacter pylori-infektion osoittaminen. HepyNhO-tutkimus sisältää lisäksi klaritromysiiniresistenssin määrittämisen.

Tiedustelut

Viljelytutkimukset ja F-CldTNhO puh. 09 471 73082

HepyNhO-tutkimus puh. 050 427 1229